

var Ordningen af 1909, der reddede Danmark fra under Verdenskrigen at blive inddraget i Krigen. Det ærede Medlem for 3die Kreds (Maegaard), som talte paa mit Partis Vegne, var inde paa en Omtale af denne Udtalelse, men han vilde ikke bruge det Argument, som Ministeren er vant til at imødegaa, nemlig at det var Forsvarsordningen, der reddede os fra at blive inddraget i Krigen, og jeg kan heller ikke tjene Ministeren i at sige dette, thi jeg er ganske klar over, at hvis Krigssituationen havde udviklet sig paa en anden Maade, end den gjorde, og det kunde man godt have tænkt sig, er det muligt, at vor Forsvarsordning ikke kunde have holdt os udenfor Krigen. Det var efter min Mening ikke en enkelt, men flere forskellige Omstændigheder, der var medvirkende til, at vi fik det for os saa gunstige Resultat. Derfor siger jeg ikke, at det var vor Forsvarsordning, der holdt os udenfor Krigen, selv om jeg mener, at den havde sin store Andel deri, bl. a. kunde vi ikke uden den have gennemført den Neutralitetspolitik, vi førte under Krigen.

Men jeg spørger: Hvad vilde der være sket i 1914, hvis vi intet Forsvar havde haft? Ja, saa vilde for det første Tyskland ikke have spurgt os, om vi vilde udlægge Miner for at spærre Store Bælt, det er selvfølgeligt. Men saa er det ogsaa temmelig sikkert, at saa havde Tyskland selv gjort det, for Tyskland vilde have Store Bælt spærret, og det var man heller ikke i Tvivl om herhjemme i 1914. I det Møde, den daværende Regering holdt med Rigsdagspartiernes Formænd den 5. August 1914, udtrykte den daværende Forsvarsminister Munch Regeringens Opfattelse saaledes: „Udlægger vi ikke Minerne, kan det ventes, at Tyskerne gør det. Sker dette, er det troligt, at de landsætter Tropper paa Sprogø og et Par Punkter paa Sjælland og Fyn for at kunne bestrøge Spærringerne af Store Bælt.“ Saadan opfattede Regeringen det den Gang, og denne Opfattelse var sikkert ogsaa rigtig. Men var det nu sket, fordi vi ingen Spærring kunde foretage, tror jeg dog, vi alle sammen kan være enige om, at saa var vi sikkert ikke sluppet for at komme ind i Krigen. Se, det er et praktisk Eksempel paa Rigtigheden af det, jeg sagde før, at Afrustning er uforenelig med Neutralitet og en Krigsfare for Landet. Danmarks Afrustning i 1914 vilde med en til Vished grænsende Sandsynlighed have ført os ind i Krigen. Men det taler jo rigtig nok ikke til Gunst for, at vi nu skulde gaa til Afrustning.

Da den højtærede Forsvarsminister fremsatte den Udtalelse, jeg lige har omtalt, at det var paa Trods af Ordningen af 1909, Danmark havde den Lykke at blive holdt udenfor Krigen, tilføjede han: „Thi den“ — altsaa Ordningen — „viste sig straks ved Krigen Udbrud fuldkommen umulig.“ Jeg ved nu meget vel, hvorledes Ministeren begrundet Paastanden om, at vor Ordning i 1914 var saa umulig. Det blev debatteret stærkt i det høje Folketing, og jeg tror ikke, der er noget nyt at sige derom, saa det skal jeg ikke komme ind paa; jeg vil blot fremhæve, at noget egentligt Bevis for Rigtigheden af denne Udtalelse kan ikke godt føres, fordi vor Forsvarsordning ikke blev stillet paa en saadan Prøve, at det kunde fremgaa deraf. Den Omstændighed, at vi blev holdt udenfor Krigen, peger i hvert Fald ikke i den Retning, og man kan jo da heller ikke nægte, at vort Værn fuldt ud løste de Neutralitetsopgaver, som under Krigen kom til at foreligge. Men til Forstaaelse af Værdien af vor Forsvarsordning i 1914 kunde det maaske have Interesse at høre, hvad upartiske militære sagkyndige siger om dette Spørgsmaal — jeg sagde før, at Afrustningsforslagets Fremsættelse her paa Rigsdagen havde givet Anledning til, at udenlandske militære Fagblade tog Spørgsmaalet om Danmarks Forsvar i 1914 op til Drøftelse. Jeg skal saaledes anføre, at det østrigske Krigsministeriums Tidsskrift „Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen“ udtaler sig saaledes — jeg haaber, jeg har den højtærede Formands Tilladelse til at citere nogle Udtalelser —: Denne Opgave at forsvare Landets Neutralitet har det danske Forsvarsvæsen hidtil kunnet løse fuldt ud, hvad den sidste Verdenskrig tilstrækkeligt har bevist; hverken Ententen eller Tyskland har povet at angribe Danmark. Saaledes lyder denne Røst fra den ene af de krigsførende Parters Side. Jeg skal nu anføre en Udtalelse fra modsat Side. Det er en Artikel fra det franske militære Dagblad: „La France militaire“. Der blev skrevet følgende om Danmarks Stilling ved Verdenskrigens Udbrud: Tyskland, der skulde kæmpe paa 2 Fronter, satte 69 Divisioner ind mod Vest og 9 Divisioner mod Øst. Mod Danmark havde det kun det 9de Reservearmékorps paa ca. 40 000 Mand. Til Søs havde Tyskland i Østersøen efter dets egne Opgivelser kun 9 smaa Krydsere, hvoraf kun 2 moderne, 10 Torpedobaade, hvoraf kun 3 moderne, 3 smaa Undervandsbaade samt nogle Hjælpekibe. Med Hensyn til disse Styrkeopgørelser vil jeg